

Høringsnotat

18. desember 2020

Endringer i solarieregelverket

Høringsfrist: 18. mars 2020

Innhold

1	Bakgrunn og kort om forslagene.....	3
2	Justering i kunnskapskravet	3
2.1	Gjeldende rett	3
2.2	DSAs vurderinger og forslag til endring	3
3	Justering i kravet om alderskontrollsystem.....	4
3.1	Gjeldende rett	4
3.2	DSAs vurderinger og forslag til endring	4
4	Økonomiske og administrative konsekvenser	5
5	Forslag til forskriftsendringer	5

1 Bakgrunn og kort om forslagene

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) fremmer i dette høringsnotatet forslag til endringer i forskrift 16. desember 2016 nr. 1659 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften) på vegne av Helse- og omsorgsdepartementet.

Bruken av solarier har vært regulert i forskrift siden 1983. I de siste årene er det innført nye regler og krav for å redusere UV-eksponeringen til befolkningen, blant annet 18-årsgrense, plikt til å informere solariekundene om risiko ved solariebruk, kunnskapskrav til aktørene i solariebransjen og krav om system for alderskontroll. I dag reguleres solarievirksomheter helhetlig i forskrift 16. desember 2016 nr. 1659 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften), og de spesifikke kravene fremgår av forskriftens §§ 36–38.

Innstrammingene i regelverket ble innført for å redusere UV-eksponeringen. I Norge er hudkreft blant de kreftformene som har økt mest i løpet av de siste tiårene, og Norge er blant de landene i verden med høyest forekomst og dødelighet av føflekkreft.

I høringsnotatet kapittel 2 og 3 foreslås det justeringer i strålevernforskriftens regulering av solarier for å gjøre kravene til kunnskap og alderskontrollsystem enklere å etterleve.

I kapittel 4 omtales de økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene, og i kapittel 5 er de konkrete forslagene til forskriftsendringer samlet.

2 Justering i kunnskapskravet

2.1 Gjeldende rett

Kunnskapskravet har vært regulert i strålevernforskriften siden 1. januar 2016. Kravet fremgår i dag av strålevernforskriften § 38 første ledd, og innebærer at «ansvarlig for daglig drift av solarier og ansatte med kundekontakt har bestått en kunnskapsprøve etter retningslinjer gitt av Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet».

Kravet har vært praktisert slik at alle ansatte som har en naturlig mulighet for kommunikasjon med kundene må ha bestått en kunnskapsprøve. Kunnskapsprøven vil si «Solarieprøven» (<https://www.solarieprøven.no/>). Hvem som har naturlig kundekontakt har vært opp til hver enkelt virksomhet å vurdere konkret. I virksomheter der alders- og adgangskontroll ivaretas av ved elektronisk løsning, er det kun den som er ansvarlig for daglig drift som skal ha bestått «Solarieprøven». Uavhengig av valgt system for alders- og adgangskontroll, må ansvarlig for daglig drift av solarierne ha bestått «Solarieprøven».

2.2 DSAs vurderinger og forslag til endring

For de betjente solarievirksomhetene, har kunnskapskravet i praksis vist seg problematisk å håndheve. Utdrøiningene har primært handlet om hvem i virksomheten som er «ansatte med kundekontakt», for eksempel om alle ansatte på et treningssenter skal ha bestått «Solarieprøven», eller om det kun er de som er tilknyttet resepsjonen. Videre har det vært usikkerhet knyttet til hva som er selve solarievirksomheten, spesielt der solarierne er del av

virksomhet som driver med annen primærnæring, herunder treningsstudio, frisør eller i svømmehaller.

Etter en helhetsvurdering foreslår derfor DSA en justering i forskriftens krav om bestått kunnskapsprøve for «ansatte med kundekontakt». Forslaget innebærer at kravet om bestått kunnskapsprøve ikke lenger vil rette seg mot ansatte med kundekontakt, men kun mot den ansvarlige for daglig drift av solarier. En slik justering vil bidra til å skape likebehandling av betjente og ubetjente solarievirksomheter.

DSA påpeker at selv om kravet i forskriften justeres, må betjente solarier likevel sørge for at ansatte med kundekontakt får tilpasset opplæring i solariebruk og relevante risikofaktorer. Dette for å fremdeles sikre etterlevelse av kravene om internkontroll i forskrift av 6. desember 1997 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 og om kompetanse i strålevernforskriften § 16.

3 Justering i kravet om alderskontrollsystem

3.1 Gjeldende rett

Strålevernforskriften § 37 stiller krav om alderskontroll ved bruk av solarier, og trådte i kraft i 1. januar 2017. Strålevernforskriften § 37 første ledd bokstav b viser til at «videoautomat med dokumentleser tilknyttet kundesenter» anses som tilfredsstillende løsning for system for alderskontroll.

Løsningen med videoautomat med dokumentleser tilknyttet kundesenter er kun en av flere mulige løsninger. I praksis er det opp til den enkelte virksomhet å velge et system som passer for virksomheten, så fremt systemet i tilstrekkelig grad kontrollerer og sikrer at personer under 18 år ikke gis adgang til solarium.

3.2 DSAs vurderinger og forslag til endring

I praksis har man sett at solariebransjen ikke benytter elektroniske løsninger med videoautomat og dokumentleser og dermed er forskriftens formulering om «videoautomat med dokumentleser tilknyttet kundesenter» ikke lenger hensiktsmessig.

Med dagens teknologi kan tilfredsstillende alderskontroll gjennomføres ved å bruke videokamera med god oppløsning og kvalitet som er tilknyttet et kundesenter. Den teknologiske utviklingen har dermed vist at man i dag får gode nok videokameraer slik at forskriftens krav om dokumentleser fremstår overflødig. På denne bakgrunn foreslår DSA at forskriften justeres, slik at det ikke lenger er krav om dokumentleser, men kun at en slik løsning består av «videokamera tilknyttet kundesenter».

For å sikre at det i systemene for alderskontroll anvendes en god nok teknologi, vil DSA sørge for at det i veiledningsmateriale går tydelig frem at kvaliteten på videokamera som anvendes i system for alderskontroll, må være av en slik kvalitet at både identifikasjon og ansiktet til kunden kan leses og ses tydelig.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om justering i kunnskapskravet vil føre til reduserte utgifter for solarievirksomhetene med ca. Nok 1500,- per ansatt med kundekontakt hvert 5. år.

Norsk test er leverandør av «Solarieprøven», foreslått endring vil ha en stor økonomisk betydning for leverandøren og føre til frafall i kundegrunnlaget. Det er sannsynlig at kundegrunnlaget vil bortfalle med 90 prosent. Totalt er det i dag 459 kandidater som har bestått solarieprøven.

Forslaget om justering i de tekniske krav til system for alderskontroll i § 37, er kun en materiell endring. DSA kan ikke se at det vil ha administrative eller økonomiske konsekvenser hverken for DSA eller solarievirksomheten.

5 Forslag til forskriftsendringer

Strålevernforskriften § 37 første ledd skal lyde:

Det er forbudt for virksomheter å tilby solarier til kosmetisk formål ved salg, utleie eller bruk til personer under 18 år. Virksomhetene skal sørge for et tilfredsstillende system for alderskontroll. Følgende løsninger anses som tilfredsstillende:

- a) Heltidsbetjening eller delvis betjening kombinert med etterfølgende elektronisk adgangskontroll.
- b) *Videoautomat tilknyttet* kundesenter.
- c) Annen type forhåndskontroll og registrering kombinert med etterfølgende elektronisk adgangskontroll.

Strålevernforskriften § 38 første ledd skal lyde:

Virksomheten skal sørge for at ansvarlig for daglig drift av *solarier* har bestått en kunnskapsprøve etter retningslinjer gitt av Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet. Bestått prøve har en gyldighet på fem år.